

1 Teret dokazivanja

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Opća pravila o teretu dokazivanja utvrđena su u člancima od 342. do 348. [portugalskog Građanskog zakonika](#).

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Da, postoje pravila kojima se određene činjenice izuzimaju od potrebe dokazivanja.

To su:

članak 412. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#) – Činjenice koje ne zahtijevaju izjavu ili dokaz

članak 350. [portugalskog Građanskog zakonika](#) – Pravne pretpostavke

Međutim, pravne se pretpostavke mogu osporavati iznošenjem protudokaza, osim ako je to zabranjeno zakonom (članak 350. stavak 2.

[portugalskog Građanskog zakonika](#)).

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Sudac slobodno ocjenjuje dokaze na temelju svojeg razboritog uvjerenja o svakoj činjenici. Sudska sloboda pri ocjeni dokaza ne obuhvaća činjenice za čije su dokazivanje zakonom propisane posebne formalnosti ili one koje se mogu dokazati samo dokumentima ili su potpuno dokazane dokumentima, sporazumom stranaka ili priznanjem stranaka (članak 607. stavak 5. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

Sud mora razmotriti sve dostavljene dokaze, bez obzira na to potječu li od stranke koja ih je trebala dostaviti, ne dovodeći u pitanje odredbe kojima se iskazi o činjeničnom stanju proglašavaju nebitnima ako ih nije dala određena zainteresirana stranka (članak 413. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

Vrijednost svakog dokaznog sredstva razlikuje se ovisno o njegovoj prirodi (članci od 369. do 396. [portugalskog Građanskog zakonika](#)).

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

Za izvođenje dokaza nije uvijek potreban zahtjev stranke.

U portugalskom pravu utvrđuje se „inkvizitorno načelo”, što znači da sudac ima dužnost provoditi ili naložiti, čak i po službenoj dužnosti, sve mjere koje su nužne za postizanje istinitog i pravednog rješenja spora u odnosu na činjenice koje je zakonito ovlašten ispitivati (članak 411.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Sud na pripremnom ročištu ili nalogom, kako je primjenjivo, utvrđuje koja su dokazna sredstva dopuštena i koji se dokazi mogu izvesti (članci 591. i 593.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

U pravilu se dokazi izvode na završnoj raspravi (članak 604. stavak 3. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)). Međutim, sud iznimno može dopustiti izvođenje dokaza u ranijoj fazi (članak 419. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

Ako sudac, nakon što rasprava završi, smatra da nema dovoljno informacija, može ponovno sazvati raspravu radi saslušanja osoba koje želi saslušati ili naložiti provedbu drugih potrebnih mjera (članak 607. stavak 1. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

Općenito, u skladu s postupovnom obvezom iz članka 6. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#), na sucu je da odbije dokaze koji nisu relevantni ili koji tek služe odugovlačenju postupka.

U nastavku su navedene neke od situacija koje mogu dovesti do odbijanja, u cijelosti ili djelomično, zahtjeva za izvođenje dokaza:

ograničenje broja svjedoka (članak 511. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

prepreke (članak 496. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

prisega i prethodno ispitivanje (članak 513. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

činjenice na kojima stranka može temeljiti svoj iskaz (članak 454. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

Postoje sljedeća dokazna sredstva:

pretpostavke (članak 349. [portugalskog Građanskog zakonika](#))

priznanja (članak 352. [portugalskog Građanskog zakonika](#))

izjave stranke (članak 466. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

dokazna dokumentacija (članak 362. [portugalskog Građanskog zakonika](#))

vještačenje (članak 388. [portugalskog Građanskog zakonika](#))

inspekcije (članak 390. [portugalskog Građanskog zakonika](#))

iskaz svjedoka (članak 392. [portugalskog Građanskog zakonika](#))

prikaz pokretne ili nepokretne imovine (članak 416. stavak 1. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

Postoje različiti načini pribavljanja iskaza svjedoka u skladu s člancima 452., 456., 457., 466., 500., 501., 502., 503., 506., 518. i 520.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#):

osobno pojavljivanje stranaka i svjedoka ili njihovo saslušanje tehnološkim sredstvima u skladu s člankom 502. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)

ispitivanje putem zamolnice (članak 500. točka (b) [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

ispitivanje u mjestu boravišta ili sjedišta službi (članak 503. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

pisana rasprava (članak 517. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

pisani podnesci (članak 518. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

izravna komunikacija između suda i osobe koja svjedoči (članak 520. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

ispitivanje na licu mjesta (članak 501. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#))

Načini izvođenja dokaza vještačenjem u skladu s člancima 486., 490. i 492. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#) razlikuju se od navedenih načina izvođenja iskaza svjedoka kako slijedi:

Vještaci prisustvuju završnoj raspravi na zahtjev bilo koje stranke ili na zahtjev suca. Stručnjaci iz ustanova, laboratorija ili službenih službi saslušavaju se putem videokonferencije na radnom mjestu (članak 486. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

Sud može pregledati predmete ili osobe, obaviti posjete na licu mjesta ili naložiti rekonstrukciju činjenica; suca može pratiti stručnjak ako to smatra primjerenim (članci 490. i 492. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

Pravila o podnošenju pisanih dokaza, izvješća ili mišljenja vještaka utvrđena su u članku 416. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

Da, dokazna vrijednost razlikuje se ovisno o prirodi svakog dokaznog sredstva (vidjeti odgovor na pitanje 1.3.).

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

Da, a posebno u sljedećim slučajevima:

pravni zahtjev za pisani dokument (članak 364. [portugalskog Građanskog zakonika](#))

nepoštovanje pravnog oblika (članak 220. [portugalskog Građanskog zakonika](#))

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Sve osobe, bez obzira na to jesu li stranke u postupku, dužne su pomoći u otkrivanju istine u skladu s člankom 417.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#).

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Slučajevi u kojima svjedok može legitimno odbiti svjedočiti utvrđeni su u članku 497. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#).

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Sve osobe, bez obzira na to jesu li stranke u postupku, dužne su pomoći u otkrivanju istine u skladu s člankom 417.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#).

Svake tko odbije suradnju izriče se novčana kazna, ne dovodeći u pitanje moguća sredstva prisile (članak 417. stavak 2.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

Ako se svjedok neopravdano ne pojavi na sudu, sud mu može izreći novčanu kaznu ili izdati nalog da ga se dovede pred sud pod prisilom (članak 508.

stavak 4. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Da, dokazi se ne mogu dobiti u sljedećim slučajevima:

osobe koje nisu mentalno sposobne svjedočiti o činjenicama koje se trebaju dokazati ne smiju biti svjedoci u skladu s člankom 495.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)

osobama koje bi mogle svjedočiti u svojstvu stranaka u postupku zabranjeno je svjedočiti u svojstvu svjedoka (članak 496.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka uređena je pravilima o svjedočenju svjedoka utvrđenima u članku 516.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#).

Swjedoci svjedoče na završnoj raspravi osobno ili putem videokonferencije (članak 500. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)). Ispitivanje svjedoka

tehnološkim sredstvima, kao što je telekonferencija, uređeno je člankom 502. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#).

3 Ocjena dokaza

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Da. Primjer toga su dokazi prikupljeni nepoštovanjem privatnog i obiteljskog života i ljudskog dostojanstva, kako se zahtijeva člankom 490.

[portugalskog Zakona o parničnom postupku](#).

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Da. Priznanje kojim stranka priznaje određenu činjenicu koja joj ide na štetu, a suprotnoj stranci u korist, dobiva se svjedočenjem stranke (članak 352.

[portugalskog Građanskog zakonika](#) i članak 452. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

Sud slobodno ocjenjuje izjave stranaka, osim ako uključuju priznanje (članak 466. stavak 3. [portugalskog Zakona o parničnom postupku](#)).

4 Je li ta država članica u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe o izvođenju dokaza navela druga tijela koja su na temelju Uredbe nadležna za izvođenje dokaza za potrebe sudskih postupaka u građanskim ili trgovačkim stvarima? Ako je odgovor potvrđan, u kojim su postupcima nadležna za izvođenje dokaza? Mogu li zatražiti izvođenje dokaza ili pomoći u izvođenju dokaza samo na temelju zahtjeva druge države članice? Vidjeti i obavijest u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe o izvođenju dokaza.

Portugal nije naveo nijedno drugo tijelo jer je izvođenje dokaza za potrebe sudskog postupka u nadležnosti portugalskih sudova.

Mjerodavno zakonodavstvo

[Portugalski Građanski zakonik](#)

[Portugalski Zakon o građanskom postupku](#)

Napomena:

Informacije navedene u ovom pregledu informacija, čije se tumačenje u sudskoj praksi može mijenjati, ne obvezuju kontaktnu točku EJN-a u građanskim stvarima, sudove ni druge subjekte i tijela. Iako se informativni članci redovito ažuriraju, potrebno je pregledati i važeće zakonodavstvo.

Posljednji put ažurirano: 27/11/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.